

«МОРАЛЬ СЕЙ БАСНИ ТАКОВА»**(«Дзеркало тижня. Україна»)**

Хвилеподібне загострення «боротьби за мораль» у хронічно аморальному суспільстві свідчить про одне. Десь комусь «це» справді потрібно.

Це потрібно політичним «стрілочникам». Щоб перевести стрілки годинника на державному циферблаті у бік відвернення уваги.

Мабуть, це потрібно й неоднорідному нашому суспільству? Частина якого ще не асимілювалася з тотальним «імморалізмом», нині актуальною доктриною соціального співіснування.

У кожному разі, поточні пристрасті за першим читанням законопроекту №7132 (про внесення змін до Закону «Про захист суспільної моралі») впевнено свідчать: «боротьба» за мораль важлива для тих і для інших. Для «стрілочників» (політиків) і для «циферблату» (суспільства).

У зв'язку з визначенням «дуалізмом» — у підходах до цінностей, що гинуть, — згадалося недавнє прозріння одного телебоса.

Поважний муж, відливаючи бронзою медійного благополуччя, розтікся цікавою мислю по дереву. Мовляв, у сучасному соціумі оформилися дві контрастні аудиторії медіаспоживачів. Їх, звісно, не слід оцінювати «плюсиками» чи «мінусиками». Це — окремі «сегменти». Різні умонастрої вікових і соціальних груп. Один, так би мовити, може ходити як занедбаний сад, а може все наголо поголити. Інший, занурившись у томик Єсеніна, згадувати Срібний вік, коли дерева були великими і троянди червоні цвіли.

І ці дві «армади» віддаляються в часі одна від одної все далі й далі, як вітрильники у відкритому морі. Просто живуть у різних світах.

Один такий світ — простір умовно старшого покоління. Воно сприймає (і споживає) медіапродукт у тому вигляді, в якому його створювали останні півсотні років. (Отже, звикли і до затвердженої колись форми, і до перевіреного часом змісту.)

А є новий цікавий «сегмент». Жваве покоління, яке одночасно з мерехтливим телеекраном уже відкриває десяток вікон на моніторі комп'ютера, а паралельно тріщить айпод, а на підході — новітні винаходи імперії покійного Стіва Джобса.

...І ось між двома «колективними розумами» — ніби прихована війна світів.

Причому не тільки через проблеми медіакорму (тут асортимент усе ж таки широкий: на кожен рот знайдеться ложка). Але і в підходах до теми «моральних авторитетів» (як правило, тут і тепер

запам'ятовується останнє слово). Або «моральних цінностей». Хоча б у тому вигляді, в якому вони препаровані засобами медіа.

Цього фрагменту задачки на ускладнення вже торкнувся чудовий текст на наших шпальтах («Гріх і сміх», DT.UA № 39). Однак знову (у зв'язку із загостренням боротьби за мораль) нагадаю про особливості медіапланування колишніх років. Воно, як правило, організовувалося за принципом: «я тобі поперемикаю!» І цей метод вдало доповнювався розумними-світлими балакучими головами, розповідями про переваги колективізму, художніми творами, де головна мораль — соціалістична, а отже — єдино правильна.

Всіма шанований віковий «сегмент» саме й вирощений на такій медійній моралі. На санкціонованих цінностях. На ясних підходах до всього контрастно прекрасного.

І нічого потворного в таких підходах нібито нема. Що виросло — те виросло. Ще які шедеври, пригадується, створювали в лещатах тоталітарного моралізаторства...

Важче з «новачками». З тими, кого сьогодні вже жодними інвективами не навернеш «до моралі». Оскільки світ (для них) відкритий. А отже, і в самому цьому світі відкриті всі дірочки та замкові щілини.

До того ж «імморалізм» (як явище і настрої) — один із найбільш активних видів нинішнього бізнесу. Це, звісно, завжди ходовий товар, що на нього галопом біжить покупець, хоч би якими «законами» його від цього запаху відганяли.

І самовпевнена держава, взявши до рук «ножиці», аби підрізати там, де «стидно», і те, що «видно», може виступити в ролі манекена - «хірурга»... Котрий — у пориві — як різоне якийсь непотрібний «орган», що потім, дивись, уже й голови не залишиться.

Натягуючи перед наступною моральною «операцією» гумові рукавички, гострячи ножі-скальпелі, цьому «хірургу» слід згадати не тільки клятву Гіппократа... Важливо згадати, що споконвіку існувала «низова культура» і культура висока. І обидві — культури. Не буду в цьому питанні тривожити прах найбільших філософів, але сучасного хулігана Олександра Глібовича Невзорова все ж процитую: «...є дві культури — одна оригінальна, біла, справжня, а інша — низова, тобто культура плебсу, черні... І завжди подивитися на те, як скоморохи показують геніталії, сходилося більше люду, ніж на можливість почути «Слово про Ігорів похід» у виконанні автора».

Що ще важливо пам'ятати «хірургів»? Те, що на операційному столі розпласталися все ж таки два «пацієнти». Один (старшого віку) з видами на моральну «ретроспективу». І другий (молодший) уже практично навернений до сучасного «імморалізму».

Наївний запитальник із віршика В.Маяковського «Что такое хорошо, и что такое плохо?» новими барвами виграє для двох однаково

хворих поколінь. Та й для всієї нездорової держави, якій «добре», коли нам із вами – «погано».

Чи справді такий уже «хороший» гучний законопроект №7132, про який днями навіть В.Литвин прохопився, буцімто текст (під патронатом Л.Григорович з «НУ—НС») — «одіозний»...

Якщо такий «закон» у майбутньому унеможливить існування вільної думки в країні, а медіа втратять відносну незалежність — хіба це «добре»? «Погано!».

Якщо цей папірець візьмуть на щит, і в країні з'явиться монументальний інструмент цензури, як тоді? «Погано».

І якщо під приводом «захисту моралі» якісь розумники розроблять спеціальні політтехнології, згідно з якими прикриють те чи інше «шкідливе» ЗМІ або обмежать доступ до «ворожих» сайтів, тоді що? «Погано», не демократично, навіть Захід не допоможе.

А якщо в тому ж таки законотворчому тексті багато формулювань і взагалі розмиті й абсолютно варіативні (для вільних трактувань ідіотів або політиканів)? А якщо якийсь демон інтерпретує їх на свій тоталітарний лад...

Звісно, «погано», жахливо.

І потім... Якщо «вони» все-таки організують спеціальний державний «орган» вкупі з його непомірними повноваженнями для насильницького впровадження моральних цінностей (та ще й із правами крутішими, ніж у відомстві пана Могильова), — це зовсім «погано». Тут одним автозаком не відбудешся.

А якщо сумнівний святенник у складі майбутньої Національної комісії із захисту моралі раптом (до всього) виявиться латентним маніяком? Що тоді? Знову — «погано»...

І вже повне неподобство, коли (відповідно до законопроекту) будь-яке видання можна буде прикрити за розміщення «інформації», котра нібито «принижує або ображає націю чи особу за національною ознакою». Або ж «пропагує неповагу до національних і релігійних святинь». На цьому полі, як ви розумієте, мракобісню буде де розквітнути і де розгулятися.

Тож справи поки що — кепські.

Втім, має ж бути і щось «хороше»? (Дуалізм усе-таки.)

Все «хороше», а отже економічно затребуване (у вигляді медіакорму різних груп населення), як правило, подається у найкращий ефірний час...

Абсолютно не сумніваюся, що навіть Нацрада з питань телебачення та радіомовлення, яка нарешті показала «кулак» у зв'язку з одіозним законопроектом (можливо, злякалися дублювання своїх функцій?), у цей сімейний час теж споживає «медіакорм» від загальнонаціональних виробників. І, мабуть, смачно облизується? Якщо досі — жодного разу (!) — не показала такий самий «кулак» — з інших інформприводів.

...Скажімо, коли всією Нацрадою смакували передачу «1+1» (минулого тижня)... Де на території доступного навіть малим дітям постпрайму демонстрували дивний телевиклик — «назустріч законопроекту №7132!».

Якийсь зал, якийсь стіл. Кагал спітнілих моряків. А на столі — на всю мальовничу величину — гордо красується те, що різні аморальні типи грубо визначають як «х...». Величезним планом цей «х...» величких розмірів камера показує з усіх боків. Щоб усі покоління були покірні. Далі — смерть ханжеству — «анатомічний театр». Чи не кожного моряка примушують підійти до гордо виструнченого «х...» й натягнути на нього спеціальний «п...». Хихикаючи, крекчучи, підморгуючи один одному, досвідчені й бувалі в бувальцях моряки тягнуть цю гуму. Великі плани, звісно, ще більші. А думки у телеглядача — все грайливіші. Мені, наприклад, подумалося: чому б цю гуму не натягнути на голову котромусь із продюсерів каналу? Теж рейтинг... Чудово також, що анонс публічного секс-інструктажу подали навіть у новинах. Щоб і дошкільнята не проспали.

Ну ось «добре» це чи «погано»?

Якщо канал таким чином вирішив зайнятися поголовною сексуальною просвітою населення через демографічно тривожну ситуацію, це, звісно, «добре». Втім, навіщо просвічувати моряків, які й самі кого хочеш навчать? І чи в такій формі має подаватися «спеціальний» зміст (куди, питається, Нацрада тим часом дивиться)?

А ось «погано» в даному разі те, що досі ніхто не скасовував на території планети Земля уявлення про етику й естетику. Навіть дисципліни спеціальні існують у деяких освітніх закладах. І різні сім'ї (а це люди різного віку) дивляться в один і той самий час домашній зомбоящик... І, очевидно, не кожен громадянин незалежної України може і повинен «перенастроюватися» на жорсткий секс-інструктаж із моряками... Немовби переступивши через свої, хай ілюзорні, але все ж таки цінності. Зрештою, через свою ж ефемерну «любов», яку люди поважного віку ввібрали ще з фільму «Весна на Зарічній вулиці». Навіщо, питається, цих поважних людей травмувати? Якщо таке — однозначно «погано».

Так само роздвоююся під пилкою між — «добре» чи «погано», коли кожного уїк-енду на ICTV трамбують прайм вульгарщиною «Наша Russia». Це ще один зразок переможного медіаімморалізму (з непоганими артистами всередині сюжетів). Якщо через кому блазнюючі дурні — о сьомій годині вечора — горлають нам із телевізора: «Х...» чи «Ж...», це — «добре»? Як-не-як мова вулиць. Лексика базарів. Куди від неї подінешся? Проект поза цим «дискурсом» здається нежиттєвим. З іншого боку, що «погано», — у програмі «Факти тижня з Оксаною Соколовою», що йде зразу після «Russia», реальні суспільні герої з різних інформсюжетів теж зобов'язані висловлюватися

на «х» і на «ж». Оскільки чимало наших сучасників ще огидніші, ніж художні персонажі Галустяна чи Светлакова.

Дайош, так би мовити, «правду життя», в усіх передачах! Тоді справді всім буде дуже «добре».

А тут ще — у світлі порушеної теми — прошелестів анонс просвітницької передачі «Вагітна у 16» (здається, теж на каналі у В.Пінчука). І, мабуть, це «добре» — напоумити дуреп і пособити їм у дівочих проблемах. Ну кому від цього «погано»? Тільки тим, хто потрапляє під певну статтю українського законодавства. Бо якщо «вона» вагітна у 16, отже, ще в 15 її, неповнолітню, якимось чином «схилили». І, очевидно, майбутній проект покликаний поголовно виявляти в Україні гвалтівників, педофілів, інших гумбертів-гумбертів. Що вочевидь «добре»...

«Погано» тільки те, що таке зводиться **в норму**. Не у виняток із правил, а саме в устаканену норму тотального телевізійного хамства і медійної бісівщини.

І ще гірше, що для ТБ-медіа остаточно розсмоктався «конфлікт» між формою і змістом... Між совістю і комерцією.

Хто, скажімо, примушує ставити всі ці передачі про життєдайний «х» о 7-й або 10-й годині вечора (повторюю, в рамках загальнонаціональних, а не спеціалізованих телеканалів)?

Ну ось хто? Пінчук? Коломойський?

Рейтинг, нажива... імморалізм.

І хто це вибиває звивину у «смотрящих» (за «телетворчими») у плані того, що «ящик» — усе ж таки публічна іграшка для різних вікових груп. Вже вулиця так не «виховає» дев'ятилітнього як «1 +1», ICTV, «Новий», інші наставники.

При цьому зовсім не обов'язково щось «забороняти», таврувати розпеченим залізом. Досить хоча б варіювати: делікатніше вибудовувати ненаситну (для реклами) телевізійну сітку. Тілу — час, мозку — хоча б годину.

І не зубодробильний закон «про боротьбу за мораль» у цій справі щось змінить (всі закони коту під хвіст, якщо ТБ — бізнес-проект). А що? Тільки

Час і Гроші...

Час — як можлива «обмежувальна» смуга для різного виду контентів і жанрів (якщо «х...», будьте ласкаві — за північ, після 00.00, щоб не добивати своїх же предків).

І Гроші... впаяти б декому кілька шестизначних «нулів» за публічне «ж...» перед дітьми решти багатомільйонної телеаудиторії! Все ж таки користь — для держбюджету вічно злиденної країни.

...Мораль цієї «байки» (не юридичної, а радше — обивательської) така. Держава, якщо вона облачається в ризи праведника і вершителя долі, мала б брати не кувалду (з розмахом по тому межі очі), а, скажімо, пінцет або (на крайній випадок) скальпель. Повторюючи

як мантру: у хворому суспільстві практично всі (різною мірою) «морально хворі».

І у вирішенні поточної суперечки (що «добре», а що «погано»?) битва за мораль не повинна скидатися на шалену битву за врожай. Пам'ятай хоча б про це, дорогий депутате! Як-не-як тут у тебе залишається єдиний шлях охолодити температуру навколо таких аморальних битв. І цей шлях — компроміс... Між низовою і високою культурою, між двома сегментами контрастних моральних медіапоколінь. «Золота середина» — мабуть, найважчий законопроект у першому читанні, пам'ятаючи, що «...у світі зазвичай нема гармонії».